

ПРОЛЕТНИ МАТЕМАТИЧЕСКИ СЪСТЕЗАНИЯ

Шумен, 29.03-31.03.2019 година

Б Р О Ш У Р А

УКАЗАНИЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

V клас

5.1. Дадени са изразите: $A = \frac{2,5 - 2\frac{1}{3}}{2,5 + 3\frac{1}{3}} \cdot \frac{1,4 + 1\frac{1}{3}}{1,4 - 1\frac{1}{3}}$ и $B = \frac{0,05}{\frac{1}{7} - 0,125} + 1,3$.

А) Пресметнете A и B и ги сравнете.

Б) Задраскайте 2019-тата цифра след десетичната запетая на частното $C = A:B$ и сравнете новополучената десетична дроб със стойността на C .

Решение:

$$\text{А) } A = \frac{2,5 - 2\frac{1}{3}}{2,5 + 3\frac{1}{3}} \cdot \frac{1,4 + 1\frac{1}{3}}{1,4 - 1\frac{1}{3}} = \frac{\frac{5}{2} - \frac{7}{3}}{\frac{5}{2} + \frac{10}{3}} \cdot \frac{\frac{7}{5} + \frac{4}{3}}{\frac{7}{5} - \frac{4}{3}} = \frac{\frac{1}{6}}{\frac{35}{6}} \cdot \frac{\frac{41}{15}}{\frac{1}{15}} = \frac{41}{35} \quad (1 \text{ т.})$$

$$B = \frac{0,05}{\frac{1}{7} - 0,125} + 1,3 = \frac{\frac{1}{20}}{\frac{1}{7} - \frac{1}{8}} + 1,3 = \frac{28}{10} + \frac{13}{10} = \frac{41}{10} \quad (1 \text{ т.}) \Rightarrow B > A \quad (1 \text{ т.})$$

$$\text{Б) } C = \frac{41}{35} : \frac{41}{10} = \frac{2}{7} = 0,(285714) \quad (0,5 \text{ т.})$$

$2019:6 = 336$ (ост. 3) **(0,5 т.)** $\Rightarrow$ 2019-тата цифра след десетичната запетая на C е 5 **(1 т.)**.

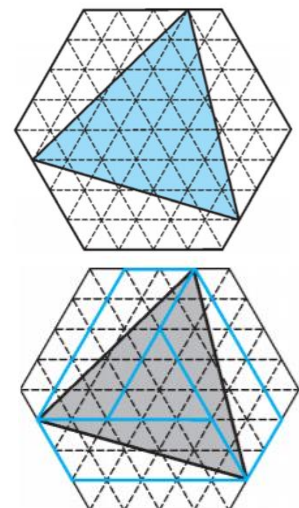
Следователно новополучената дроб е по-голяма от C **(1 т.)**.

5.2. Фигурата на чертежа е съставена от еднакви равностранни триъгълници с лице 1 cm^2 . Намерете лицата на оцветения триъгълник и на неоцветената част от фигурата.

Решение:

Оцветеният триъгълник се състои от 3 триъгълника с лице половината от лицето на успоредник с лице 20 cm^2 **(2 т.)** и един триъгълник с лице 9 cm^2 **(1 т.)** Следователно лицето му е: $3 \cdot (20 : 2) + 9 = 39 \text{ cm}^2$. **(1 т.)**

Фигурата се състои от 96 триъгълничета **(1 т.)**. Следователно лицето на неоцветената фигура е $96 - 39 = 57 \text{ cm}^2$. **(1 т.)**

5.3. В кутия има 100 бонбона. Ани изяла няколко бонбона. Дошла Бети, и Ани изяла още един бонбон, за да може останалото количество бонбони да се раздели по равно на двете. След това дошла Вяра и Ани отново изяла 1 бонбон, за да могат да разделят останалите бонбони по равно на трите. Към тях се присъединили последователно Галя, Деси и Ева, и всеки път Ани изяждала по един бонбон, за да може останалото количество да се разпредели по равно на събралите се момичета. Накрая дошла и Жана. Колко най-малко бонбони трябва да изяде Ани този път така, че останалото количество бонбони да се разпредели по равно на седемте момичета?

Решение: Когато дошла Жана количеството бонбони N се дели на 6. Следователно N се дели на 2 и на 3 без остатък **(1 т.)** и на 4 – с остатък 2 **(1 т.)**. Следователно N се дели на 12 с остатък 6 **(1 т.)**. N се дели на 5 - с остатък 4 **(1 т.)**, следователно се дели на 60 с остатък 54 **(1 т.)**. Т.к бонбоните са били в началото 100, то $N = 54$ **(1 т.)**. Следователно Ани трябва да изяде накрая най-малко 5 **(1 т.)** бонбона така, че останалите $54 - 5 = 49$ бонбона да се делят на седемте момичета по равно.

5.4. Може ли да се поставят 1000 папки в 22 чекмеджета, така че във всяко чекмедже след първото да има или 5 папки повече, или 6 папки по-малко от предходното?

Решение: Нека означим папките в първото чекмедже с x . Тогава във второто може да има или $x + 5$ или $x - 6$ папки, в третото или $x + 10$ или $x - 1$ или $x - 12$ **(1 т.)**. Означаваме папките в чекмеджетата с $x, x + 5, x + 10, \dots, x + 105$ **(1 т.)**. Действителният брой папки в чекмеджетата се отличава от написаното число с 0 или кратно на 11 число **(2 т.)**. Сборът на всички папки в чекмеджетата е $x + x + 5 + x + 10 \dots + x + 105 = 22x + 105 \cdot 11 = 11(2x + 105)$ или по-малък с кратно на 11 число **(2 т.)**. Сумата от папките се дели на 11, но 1000 не се дели на 11, следователно не може **(1 т.)**.

VI клас

6.1. Два правоъгълни паралелепипеда са долепени един до друг, като новия правоъгълен паралелепипед е с размери 3 *cm*, 4 *cm* и 12 *cm*. Общата стена на паралелепипедите е с размери 3 *cm* и 4 *cm*. Да се намери отношението на обема на по-големия паралелепипед към обема на по-малкия паралелепипед, ако повърхнината на по-големия е два пъти по-голяма от повърхнината на по-малкия.

Решение: Нека размерите на получените паралелепипеди са 3, 4, x и 3, 4, $12 - x$, като първият има по-голяма повърхнина. Тогава ще имаме, че повърхнината на първият ще е $24 + 14 \cdot x$, а на вторият $24 + 14(12 - x) \Rightarrow 24 + 14 \cdot x = 48 + 28(12 - x) \Rightarrow x = \frac{60}{7}$

Тогава отношението на обемите ще бъде $\frac{3 \cdot 4 \cdot x}{3 \cdot 4 \cdot (12 - x)} = \frac{5}{2}$.

Оценяване: **1 точка** за означаване, **по 1 точка** за изразяване на двете повърхнини, **1 точка** съставяне на за уравнение, **1 точка** за намиране на неизвестното и **1 точка** за отговор.

6.2. Намерете всички двойки трицифрени числа, сборът на които се дели на 296, а частното им е кратно на 3.

Решение: Нека двете числа са a и b . От условието $\frac{a}{b} = 3 \cdot k$ и $\frac{a+b}{296} = p \Rightarrow 100 \leq a = 3kb <$

$1000 \Rightarrow 0 < k \leq 3$ и $b \leq 333 \Rightarrow \frac{a+b}{296} < \frac{1333}{296} < 5 \Rightarrow 0 < p \leq 4$

1. сл. $k = 1, a = 3b, a + b = 4b = 296p$ намираме $b = 74p, a = 222p$ и

$100 \leq b < a < 1000$, получаваме $2 \leq p \leq 4$.

Намираме три решения:

- при $p = 2, b = 148, a = 444$
- при $p = 3, b = 222, a = 666$
- при $p = 4, b = 296, a = 888$.

2. сл. $k = 2, a = 6b, a + b = 7b = 296p, 7$ не дели 296 $\Rightarrow 7$ дели p , но $p \leq 4 \Rightarrow$ няма решение.

3. сл. $k = 3, a = 9b, a + b = 10b = 296p, 5$ не дели 296 $\Rightarrow 5$ дели p , но $p \leq 4 \Rightarrow$ няма решение.

Оценяване: За разглеждане на 1 сл. **2 точки**, за 2 сл. **2 точки** и за 3 сл. **2 точки**. Ако е пропуснат само един случай се дават не повече от 4 точки.

6.3. Ако числото 2^{2019} е n -цифрено, а числото 5^{2019} е m -цифрено, намерете стойността на $n + m$.

Решение: Нека $a = 2^{2019}$ и $b = 5^{2019}$. Тогава са изпълнени неравенствата:

$$10^{n-1} < a < 10^n \text{ и } 10^{m-1} < b < 10^m \Rightarrow 10^{n+m-2} < a \cdot b < 10^{n+m}$$

$$\text{Но } a \cdot b = 2^{2019} \cdot 5^{2019} = 10^{2019} \Rightarrow n + m - 2 < 2019 < n + m \Rightarrow n + m = 2020$$

Оценяване: **2 точки** за $10^{n-1} < a < 10^n$ и $10^{m-1} < b < 10^m$, **2 точки** за $10^{n+m-2} < a \cdot b < 10^{n+m}$, **2 точки** за $n + m - 2 < 2019 < n + m$ и **1 точка** за отговор.

$$x_1 = -4, x_2 = 1.$$

(1 т.)

7.2. В разностранния $\triangle ABC$ ($AC > BC$) са построени ъглополовящата l_A на $\sphericalangle BAC$, ъглополовящата l_C на $\sphericalangle BCA$ и ъглополовящата CL на външния ъгъл при върха C . През върха B е построена права g , успоредна на CL . Правата g пресича AC в точка M . Ъглополовящата l_C и перпендикулярната права от точка M към AB се пресичат в точка Q . Ъглополовящата l_A пресича правата g в точка F . Намерете мерките на ъглите на $\triangle ABC$, ако $\sphericalangle AFM = 35^\circ$ и $\sphericalangle MQC = 20^\circ$.

Решение: Нека $\sphericalangle BAC = 2\alpha$, а $\sphericalangle ABC = 2\beta$.

Тогава $\sphericalangle BCP = 2\alpha + 2\beta$, като външен ъгъл на $\triangle ABC$ и $\sphericalangle BCL = \sphericalangle PCL = \alpha + \beta$. (1 т.)

От успоредността на правите CL и g следва,

че $\sphericalangle MBC = \sphericalangle BCL = \alpha + \beta$. (1 т.)

От $\triangle TQO$ – правоъгълен, $\sphericalangle TOQ = 70^\circ$.

$\sphericalangle COB = \sphericalangle TOQ = 70^\circ$ (връхни). (1 т.)

Ако $AC > BC$, то точка M е вътрешна за

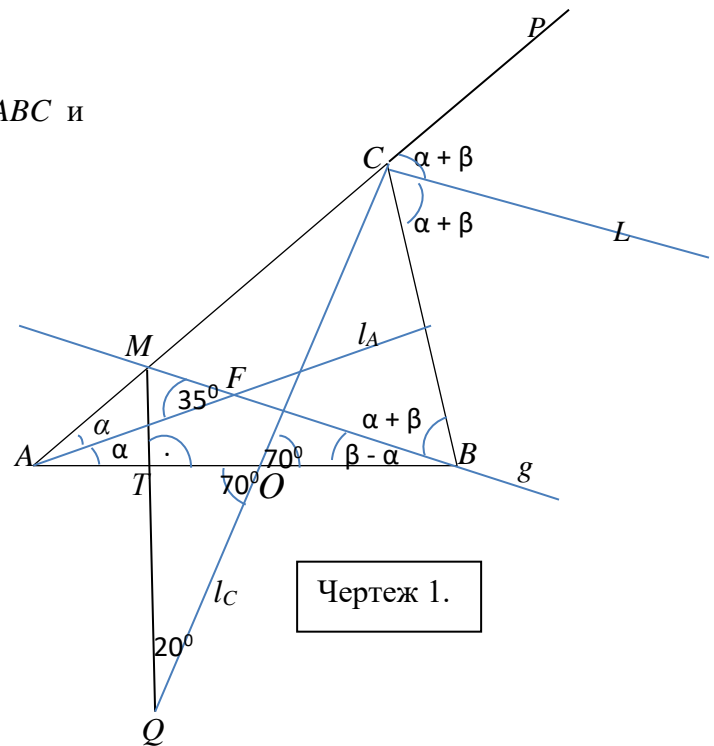
отсечката AC ($\alpha + \beta < 2\beta$). (1 т.)

$\sphericalangle MBA = \sphericalangle ABC - \sphericalangle MBC = 2\beta - (\alpha + \beta) = \beta - \alpha$

$\sphericalangle MFA = \sphericalangle FAB + \sphericalangle FBA$ (външен за $\triangle FAB$),

$35^\circ = \alpha + \beta - \alpha$, $\beta = 35^\circ$ и тогава $\sphericalangle ABC = 2\beta = 70^\circ$. (1 т.)

В $\triangle COB$ $\sphericalangle OCB = 180^\circ - 140^\circ = 40^\circ$. Следователно $\sphericalangle ACB = 80^\circ$, $\sphericalangle BAC = 30^\circ$. (1 т.)

7.3. Ливадата на фермера А е 4 дека. Сеното, събрано от тази ливада, стигнало на А да изхранва 3 крави в продължение точно на 8 месеца. Фермерът Б има ливада от 10 дека. Колко най-много кози може да изхранва Б в продължение на 6 месеца със сеното от ливадата си, ако Б е събрал с 20% повече сено от декар в сравнение с добива на А от декар и месечно изхранването на 9 кози е колкото изхранването на 4 крави? Продължителността на месеците не се взема под внимание.

Решение: Нека една крава на А месечно се нуждае от a кг сено. Тогава кравите на А общо са консумирали $8 \cdot 3a = 24a$ кг, които били осигурени от сеното на А от 4 дека. (2 т.)

Следователно от един декар на А се получават $6a$ кг. Сеното на Б е с 20% повече, значи от един декар ще се получават $1,2 \cdot 6a = 7,2a$ кг, а от цялата ливада Б ще си осигури $10,7,2a = 72a$ кг, което означава, че Б ще разполага с по $72a : 6 = 12a$ кг сено за всеки от шестте месеца.

(2 т.)

Отчитаме, че 9 кози месечно потребяват толкова, колкото 4 крави, откъдето намираме, че месечно една коза се нуждае от $\frac{4}{9}a$ кг. Тогава сеното на Б ще стига точно за $12a : \left(\frac{4}{9}a\right) = 27$ кози.

(3 т.)

7.4. Двадесет войници са строени в редица. Всеки войник освен първият съобщава на старшината разликата от броя на приятелите си в ляво от него и броя на приятелите си в дясно от него (числата са цели числа от интервала $[-19; 19]$). Приятелството е взаимно: ако А е приятел на В, то В е приятел на А. Докажете, че старшината би могъл сам да определи броя на приятелите на първия войник.

Решение: Нека за войника X_n означим с L_n броя на приятелите му в ляво от него и с D_n – броя на приятелите му в дясно от него. Очевидно $D_1 = 0$ и $L_{20} = 0$.

(1 т.)

Нека си представим, че всеки двама приятели държат въже.

Сумата $D_1 + D_2 + \dots + D_{20}$ е равна на броя на въжетата, като сме преброили въжетата по единия им край.

Сумата $L_1 + L_2 + \dots + L_{19} + L_{20}$ е равна на броя на същите въжета, преброени по другия им край. Тогава $L_1 + L_2 + \dots + L_{20} = D_1 + D_2 + \dots + D_{20}$.

(5 т.)

Отгук $D_{20} = L_1 + (L_2 - D_2) + \dots + (L_{19} - D_{19})$.

(1 т.)